

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben enkele fracties de behoefte om over de beide brieven van de minister van Defensie inzake de verkoop van Patria-pantservoertuigen (Kamerstuk 26 396, nr. 83) en antwoorden op vragen van de commissie inzake de verkoop van landmachtmaterieel aan Jordanië (Kamerstuk 32 123-X, nr. 150), van respectievelijk 30 augustus 2010 en 26 augustus 2010, enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

- **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie
- **Reactie van de minister van Defensie**

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben een aantal vragen over de verkoop van Patria-pantservoertuigen aan Estland. Is het waar dat Estland deze voertuigen in Afghanistan wil gaan inzetten¹? Is het waar dat bij het Nederlandse leger de inzet van Patria-pantservoertuigen in Afghanistan niet goed bevallen is? Is dit aan Estland medegedeeld?

De leden van de SP-fractie vragen hoe het zit met de afspraak dat de Kamer vooraf moet instemmen met de verkoop. Genoemde leden merken op dat de Kamer vaak pas later wordt geïnformeerd. In de antwoorden op de vragen over de verkoop van landmachtmaterieel aan Jordanië geeft de minister aan dat het voorkomt dat de Kamer uit concurrentieoverwegingen soms later wordt geïnformeerd. Dit bevreemdt deze leden, aangezien het kabinet de Kamer regelmatig informeert via een commercieel vertrouwelijke brief. Deze leden willen benadrukken dat zij veel waarde hechten aan correcte uitvoering van de motie van het lid Van den Doel².

Verder zijn de leden van de SP-fractie het niet eens met de zinsnede in de antwoorden op de vragen over de verkoop van landmachtmaterieel aan Jordanië dat «een afwijzing op grond van het mensenrechtencriterium slechts plaatsheeft wanneer de goederen zouden kunnen worden ingezet voor geconstateerde mensenrechtenschendingen». Deze leden vinden dat Nederland in het geheel geen wapens of landmachtmaterieel moet verkopen aan landen die volgens Amnesty International een loopje nemen met de mensenrechten.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben enkele vervolgvragen inzake de brief van de minister van Defensie d.d. 26 augustus 2010 «Antwoorden op vragen van de commissie inzake de verkoop van landmachtmaterieel aan Jordanië»³.

De minister antwoordt dat geen mensenrechtenschendingen zijn geconstateerd waarbij gepantserde infanterievoertuigen door het leger zijn ingezet. In hoeverre heeft de minister zicht op welke materialen door het Jordaanse leger zijn gebruikt bij mogelijke mensenrechtenschendingen? Kan de minister aanvullende garanties geven dat dergelijk materieel ook in de toekomst niet gebruikt zal worden bij mensenrechtenschendingen?

De minister geeft aan dat het mensenrechtencriterium «belangrijk» en «bijzonder relevant is in de beoordeling van wapenexportaanvragen». Tevens antwoordt de minister dat in Europees verband is afgesproken dat een afwijzing van een aankoopverzoek slechts van toepassing is wanneer een direct verband bestaat tussen de aan te leveren goederen en de mensenrechtensituatie in het desbetreffende land.

¹ http://www.refdag.nl/nieuws/binnenland/nederland_slijt_pantservoertuigen_aan_estland_1_498600?localLinksEnabled=false_

² Kamerstuk 1996–1997, 22 054, nr. 24

³ Kamerstuk 2009–2010, 32 123-X, nr. 150

Bieden de genoemde Europese afspraken individuele lidstaten de ruimte om wapenexportaanvragen af te wijzen in gevallen waar het directe verband tussen de aan te leveren goederen en schendingen van de mensenrechten hetzij ontbreekt, hetzij minder duidelijk is?

II. REACTIE VAN DE MINISTER

De fungerend voorzitter van de commissie,
Van der Ham

De adjunct-griffier van de commissie,
Van der Velden